

XIX TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Tr18 ,6-9).

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

See öö, mil lapsukesed hukka saadeti, kuid üks neist pääses, oli meie isadele ette kuulutatud, et nad oleksid julged ja teaksid seda, mis neile oli töötatud. Aga rahvas ootas ju õigete pääsemist ja vaenlaste hukku, sest millega sa vaenlast karistasid, sellesamaga ülendasid sa meid, keda sa oled kutsunud. Heade pühad lapsed tõid salaja oma ohvrid ja määrasid jumaliku seadusega üksmeelselt kindlaks, et pühad peavad jagama ühtmoodi nii hüvesid kui ohte, kui nad juba kord isade kiituselaule on laulnud.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps33 , 1.12 18-19 20.22 R:12)

R: Õnnis on rahvas, kelle Jumal on ära valinud.

Hõisake Issandas, teie õiged,
vagadel on kohane laulda kiituselaulu.
Õnnis on rahvas, kelle Jumal on Issand,
rahvus, kelle tema on endale pärisosaks valinud.

R:

Vaata, Issanda silm on kõigi nende üle,
kes teda kardavad ja ootavad tema heldust,
et ta vabastaks nende hinge surma küüsisist
ja hoiaks nad elus näljaajal.

R:

Meie hing loodab Issanda peale,
tema on meie kilp ja abimees.
Olgu sinu halastus, Issand, meie üle,
sest me ootame sind pikisilmi.

R:

(Teine lugemine He11 ,1-2. 8-19 lüh. <<<11,1-2.8-12)

Lugemine kirjast Heebrealastele:

Usk on kindel usaldus selle vastu, mida loodetakse. Veendumus selles, mida ei nähta. Ja usu pärast jäi Aabraham kuulekaks, kui teda kutsuti minema sinna maale, mille ta pidi pärisosaks saama. Ja ta läks teele, ilma et ta oleks teadnud, kuhu ta läheb. Usu pärast asus ta elama töötatud maale, otsekui võõrale maale. Seal elas ta telkides ühes Iisaki ja Jaakobiga, kes olid sama töötuse kaaspärijad. Sest ta ootas tugevate alusmüüridega linna, mille ehituse meister ja ehitaja on Jumal. Usu läbi sai Saara väe suguvõsa rajamiseks, hoolimata oma kõrgest east, sest ta pidas ustavaks teda, kes ta oli töötuse andnud. Sellepärast sündiski ühestainsast, pealegi raugenud jõuga, mehest palju - nii palju nagu tähti taevas, äralugematul hulgal nagu liiva mere ääres. Ometi surid nad kõik, ilma et töötused oleksid täide läinud. Nad nägid ja tervitasid neid töötusi üksnes kaugelt ning tunnistasid end olevat maa peal "võõrad ja majalised". Kuid kes nii räägivad, annavad mõista, et nad otsivad kodumaad suure hoolega. Kui neil oleks olnud meeles see maa, kust nad teele läksid, siis oli neil küllalt aega selleks, et tagasi pöörduda. Aga nüüd ihkavad nad paremat, see on, taevast kodumaad. Sellepärast pole Jumalal häbi lasta end hüüda nende Jumalaks, sest tema on nende linna valmistanud. Usu pärast on Aabraham, siis kui teda proovile pandi, viinud ohverdada Iisaki - oma ainusündinu, kellest oli töötatud. Kelle kohta oli öeldud: "Sinu sugu saab Iisakist alguse". Oli tal ju kindel lootus selle peale, et Jumal võib tema poja ka surnuist üles äratada. Sellepärast ta saigi Iisaki tagasi, ning see on ettetähenduseks.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Lk 21,36)

Halleluuja. Olge alati valvel ja palvetage,
et te võiksite astuda inimese Poja ette. Halleluuja.

(Evangeelium Lk12 ,32-48)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Ära kardada, sa väikene karjake, sinu Isa annab kuningriigi hea meelega sinu kätte. Müüge ära, mis teil on, ja andke see almusteks. Tehke endale kukrud, mis ei kulu, ja muretsege endale taevane varandus, mis ei kahane - mida varas ei leia ega koi ei riku. Sest kus on teie aare, seal on ka teie süda. Teie niuded olgu võõratatud ja teie lambid põlegu. Olge inimeste

sarnased, kes ootavad oma isandat pulmapeolt koju, et kui ta tulles koputab, võiksid nad talle kohe avada. Õndsad on need sulased, keda isand tulles valvamas leiab. Tõesti ma ütlen teile: ta võotab ennast, paneb nad lauda istuma ning tuleb ja teenib neid. Ja tulgu ta teisel või kolmandal öövalvekorral – kui ta leiab nad valvamas, siis õndsad on need sulased. Mõtlege sellele: kui peremees teaks, missugusel tunnil varas tuleb, siis ta ei laseks oma kotta sisse murda. Olge siis teiegi valmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei oska arvata."

Aga Peetrus ütles: "Issand, kas sa räägid seda mõistujuttu meile või kõikidele?" Ja Issand ütles: "Kes on siis ustav ja mõistlik majapidaja, kelle isand paneb andma oma pererahvale õigel ajal kõike, mis neil eluks vaja? Õnnis on sulane, kelle isand tulles leiab tööd tegemas. Tõesti ma ütlen teile, ta paneb tema valitsejaks kõige oma vara üle. Aga kui see sulane mõtleb oma südames: "Mu isand jääb kauaks ära," ja hakkab peksma sulaspoisse ja teenijatüdrukuid; kui ta sööb ja joob pidutsedes ning purjutab. Siis tuleb selle sulase isand päeval, mil ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ning laseb ta tükkideks raiuda ja määrab ta uskmata te sekka. See sulane, kes teadis oma isanda tahtmist, kuid ei valmistanud ennast ega teinud oma isanda tahtmise järgi, saab palju hoope. Kes aga oma isanda tahtmist ei teadnud, kuid tegi mis karistust väärt, see saab vähe hoope. Igahelg, kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju tagasi, ja kelle hoolde on palju usaldatud, selle käest nõutakse veel rohkem."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, juba vanas Kreekas oli teatri sümboliks kaks maski: naerev ja nuttev, sest teatris mängitakse nii lõbusaid kui kurbi etendusi, milles kõiki tundeid esitatakse kontsentreeritult, lühikese aja jooksul. Elu ise kulgeb aeglasemalt kui teatritükk, ja maskid sulavad ühte. Inimene naerab ja nutab üksnes harva, kuid sageli on ta sunnitud kandma oma näol naervat maski, kuigi seespidi tema süda nutab; vahel valdab teda tüdimus ja valu, mis avaldub musta huumorina – anekdootidena, mis naeravad kurva ja julma üle, et luua neile vastukaalu.

Mis ootab aga inimest tema elutee lõpus, selleks ei ole keegi liiga hästi ette valmistatud. Kas me Jumala kohtu ees saame rõõmuga naerda või kibedasti nutta, seda ei oska ükski inimene täie kindlusega ette öelda.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kuidas hindab Jumal meie käitumist siis, kui meile usaldatakse teiste inimeste juhtimine? Enamasti nähakse juhipositsioonile tõusmises edutamist, kuid tänane evangeelium keskendub inimese kätte usaldatud võimu pahupoolele. Eriti tähelepanuvääriv on tähendamissõna lõpp: siis tuleb selle sulase isand päeval, mil ta ei oota ja tunnil, mida ta ei tea, ning laseb ta tükkideks raiuda ja määrab ta uskmatute sekka.

Kreekakeelne "dichotomései autu kai to méros" tähendab otseses tõlkes tõepoolest "teda tükkideks raiuma", kuid selle tegelik fraseoloogiline tähendus on pigem "rängalt karistama". (Toon võrdluse eesti keelest: väljend "nahka üle kõrvade tõmbama" ei tähenda ju kellegi eriti piinarikkal moel hukkamist, vaid lihtsalt "tüssama, petma".) Paljudes keeltes on aga piiblitõlkijad pidanud millegipärast vajalikuks tõlkida see väljend sõnasõnaliselt, mitte kujundlikult.

Teine sarnane moment tekib sõnaga "apistón", mida saab tõlkida nii "uskmatuteks" kui ka "ebaüldusväärseteks", kelle sekka siis rängalt karistatu pidi arvatama. Seega ei saanud peremees ilmselt lasta oma ülbeks läinud sulast tükkideks raiuda, sest hukatud inimest ei arvata enam kellegi hulka, vaid ta maetakse maha.

Võibolla aga on evangeeliumis kasutatud fraseoloogilise väljendi otsene sõnastus siiski oluline, sest see rõhutab selgelt: kui keegi on võtnud vastutuse, siis ei jää see Jumala ees ainult pelgaks sõnakõlksuks. Poliitikud ja tippjuhid ütlevad ju tihti pidulikult, et nemad võtavad täie vastutuse - mis aga tähendab parimalgi juhul vaid seda, et pärast nende süül raisatud euromiljoneid või nende minnalaskmiste tagajärjel tekkinud ohvriterohket õnnetust astuvad nad lihtsalt oma ametikohalt tagasi ja saavad niinimetatud "kuldse käepigistuse" või kõrge riigipensioni. Seejärel võivad nad mõnusasti oma elupäevi lõpuni veeretada ja kirjutada memuaare, milles saab toimunud oma suva järgi ilustada. Rahvas unustab peagi nende kuriteod, sest uued skandaalid tulevad üha peale.

Jumal aga ei unusta midagi. Tema ilmutus tunnistab, et ülevaataja, kes kuritarvitas oma võimu, saab raske karistuse, mis hõlmab kõiki tema tunnetusvaldkondi: tema elutööd ja head nime, tema hetkelist heaolu ja tulevikuväljavaadet. Ei mingeid kuldseid hüvitusi, ei mingit personaalpensioni, ei mingit võimalust kirjutada ennastülistavaid memuaare.

Kas saab aga Jumal olla selline nagu tänase tähendamissõna majaisand, kelle halastamatu rangus näib lõplik ja igavene? Seda me ei tea. Kuid tõdeda tuleb, et siin maailmas on nii mõnedelgi

tegudel pöördumatud tagajärjed. Näiteks kui päevauudistes näidatakse kalleid sportautosid, mis liiga suure kiiruse pärast on teelt välja paiskunud, siis võib nende peal veenduda, kuidas uhkest masinast on järel vaid metalliräbalad ja juht seal sees sõna otseses mõttes tükkideks raiutud. Vähemalt füüsikaseadused toimivad tõepoolest halastamatult.

Niisamuti on vahel õõvastav näha valimistel võitnud parteisid pidutsemas, nagu oleksid nad loteriivõidu saanud. Nagu ei mõtlekski nad sellele, et kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju, ja kelle hoolde on palju usaldatud, selle käest nõutakse veel rohkem. Jumala ilmutus õpetab meile siinkohal ju midagi väga loogilist: "Olge siis teiegi valmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei oska arvata." See tähendab: ärge võtke endale suuremat vastutust kui suudate kanda, ärge olge karjeristid, kes näevad ainult võimalusi ametiredelil tõusta, kuid hindavad üle oma võimeid ega suuda saavutatud positsioonil edukalt toimida. Kunagi nõutakse aru kõige eest, mida inimene oma elus on teinud.

Armsad õed ja vennad, meie ei ole loonud ei iseend ega maailma, ja meie elu saab olla vaid prooviaeg. Meile tundub küll ebaõiglane, kui tänases evangeeliumis räägitakse ka kellestki teisest, kes oma isanda tahtmist ei teadnud, aga saab ikkagi karistada. Aga võibolla tahetakse meid niiviisi lihtsalt hoiatada, et kui puudutada pliidirauda, teadmata et see on tuline, siis saab ikka kõrvetada hoolimata sellest, kui vähe ohtu ette aimati. Seesugused valusad kogemused kaitsevad meid tihti ju veel valusamate eest, millel on tagajärjed ka teistele. Aamen.